ANG Bayan
Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo
Edisyon nga Hiligaynon
Tuig LVI No. 5
Marso 7, 2025
www.philippinerevolution.nu

EDITORYAL

Indi maghupas ang pagsilak sang bituon sang mga rebolusyonaryo

Sa pagsaulog sang Pangkalibutanon nga Adlaw sang mga Kababaenhan sa Marso 8, ginahatagan sang pagsaludo sang Partido ang tanan nga kababaehan nga nagatindog sa nagakadapat nga lugar nila sa rebolusyon. Sila ang mga babaye nga rebolusyonaryo, kadre, mga Pulang kumander kag hangaway, nga nagausoy sa mabudlay nga banas sang pakig-away, naghulag kag namuno, kag madamo sang nag-uyat sang armas, agud agumon ang matayog nga handum para sa kahilwayan sang kababaenhan kag bug-os nga pungsod.

Sila ang mga wala nagaluhod ukon nagasungka sa tunga sang grabe nga awayan, puno sang rebolusyonaryong espirito tubtob sa katapusan nga ginhawa. Sila ang mga rebolusyonaryong bituon nga tubtob katubtuban nga magasilak.

Pinakamataas nga pagsaludo ang ginhatag sang Partido sa mga kababaenhan nga nagpamuno sa Partido, sa hangaway sang banwa kag rebolusyonaryong kahublagan. Ginapasidunggan sang Partido ang mga kababaenhan nga nangin katapo sang Komite Sentral nga sila Maria Malaya (Myrna Sularte), sekretaryo sang Pang-rehiyon nga Komite sa Northeast Mindanao kag Komisyon sang Mindanao; Ka Bagong-Tao (Wilma Tiamzon), heneral nga sekretaryo sang Partido; Ka Fiel (Eugenia Magpantay), heneral nga sekretaryo sang Partido; Ka Elay (Helenita Parladis), sekretaryo sang Pang-rehiyon nga Komite sa Eastern Visayas; Ka Lalay (Aprecia Alvarez Rosete), sekretaryo sang Pang-rehiyon nga Komite sa Western Mindanao; Ka Sandy (Josephine Mendoza), ikaduha nga sekretaryo sang Pang-rehiyon nga komite sa Southern Tagalog; kag Ka Kaye (Sandra Reyes), katapo sang Komisyon sa Mindanao.

Indi man malimtan si Ka Concha Araneta Bocala, tagpamaba sang National Democratic Front-Panay kag ginatos pa nga kababaehan nga nagserbe nga mga sekretaryo, giya pangpulitika, kumander, hangaway, doktor kag nars sang masa, organisador, propagandista, giya, manunudlo kag tighanas, palautwasan sang balatyagon kag tiglaygay, kag iban pa.

Saulogon naton ang tuman ka dako nga amot sang kababaehan sa rebolusyon Pilipino. Hatagan naton sang importansya ang ginhatag nila nga kaalam, kapisan kag kalig-on nga nagpamanggad kag nagpabakod sa paghimakas sang pumuluyo. Sa patag sang paghimakas para sa pungsod kag para sa kababaehan, maagum nila ang ila kapupun-an bilang tawo kag patas sa mga lalaki. Ginapamatukan nila ang kultura nga patriyarkal nga nagakabig sa ila nga mahuyang ukon mas manubo, kag ginpakita ang salsalon nga panindugan.

Ang mga babaye nga rebolusyonaryo amo ang paglaum para sa minilyon ka kababaehan nga naga-antus sa katilingban nga nagakabig sa ila nga mas manubo kag mas mahuyang. Huwaran sila para sa mga babaye nga nagasweldo sang mas manubo kag nagakataka sa pasulit-sulit nga trabaho; nagatrabaho nga daw karabaw sa uma apang wala ginaisip bilang produktibo; mga wala sang duta kag ginapalayas sa duta ang ila mga katigulangan; nahigot sa hilikuton sa balay kag pag-atipan sa bana kag

bata apang limitado, kon may yara man sang boses sa sulod sang kaugalingon nga puluy-an; sa mga indi makaguwa sa mga abusado nga relasyon tungod sa kahadlok kag kawad-on sang gahum sa ekonomiya; sa mga napugos nga magkadto sa iban nga pungsod agud may ipakaon sa pamilya; sa mga naga-antus sang diskriminasyon sa kasarian; kag sa mga biktima sang sekswal nga pagpang-abuso kag kalakasan.

Kilalahon naton ang ila pinasahi nga kontribusyon bilang mga iloy kag asawa sa pagtukod sang mga rebolusyonaryo nga pamilya kag relasyon, sa pagpamuklat kag militante nga pagtib-ong sa mga patakaran para sa proteksyon sang kababaenhan, bata kag LGBT batuk sa paghimulos kag pagpamigos. Kilalahon naton ang ila papel sa pagpasaka sang kamuklatan sang mga kalalakihan kag pumuluyo tuhoy sa mga hambalanon pang-kababaehan, pagsulong sang patas nga pagkabig sang kasarian, kag pagtukod sang malig-on nga sistemang suporta para sa mga kasubong nga babaye.

Hatagan naton sang importansya ang mga sakripisyo, ang pagtalikod sa komportable nga pangabuhi kag kaugalingon nga handum, ang pagagwanta sa madamo nga kabudlayan sa inaway, kag ilabi na ang malawig nga pagkabulag sa kaugalingon nila nga mga anak. Sa pihak sini, ang ila mga kabuhi sa paghimakas puno sang kalipay kag kapagsik. Wala nagakaubos ang mga makawiwili nga mga estorya, makahalam-ot kag masubo nga inagihan sang mga babaye nga nagahimakas. Pareho sang pinasahi nga mga bulak sa kagulangan, ginapalangga kag ginatipigan sila sang masa kag mga kaupod.

Sa atubang sang nagalala nga kaimolon kag pag-antus sang puluon ka milyon nga pamilya sa tunga sang krisis sa ekonomiya bunga sang korapsyon sang rehimen Marcos, kag mga patakaran kag programang kontra-imol kag maki-dumuluong kapitalista, padayon nga nagakapukaw ang kababaehan kaupod ang bug-os nga pumuluyo, sa kinahanglanon nga magtindog kag makig-away.

Lakip ang mga babaye sa unahan nga kubay sang mga mamumugon nga pursigido nga nagtukod sang ila mga unyon kag nanari-sari nga organisasyon. Lakip sila sa mga nagapanguna sa pag-giit sa mga reklamo kag demanda para sa dugang nga sweldo, kinamatarung sa regular nga trabaho kag mas makatawo nga kondisyon sa pagtrabaho. Lakip sila sa maisog nga nagpanindugan sa pag-atubang sa sakon nga kapitalista, sa iya mga armado nga maton kag pasista nga ahente sang estado.

Yara sa unahan nga kubay sila sang imol nga masa nga nagapakigaway sa wala-untat nga pagsaka sang presyo sang bugas, pagkaon, lana, panggatong, bulong, pamasahe kag nanari-sari nga serbisyo. Sila ang mga nanay kag anak nga nagapakig-isa sa ila mga kaingod agud batikuson si Marcos kag mga pulitiko sa pag-garnatsar sang kwarta sang banwa sa ila magarbo nga kabuhi kag batikuson ang wala sang katapusan nga pagpangutang sang gobyerno agud pondohan ang korapsyon. Sa mga kampus, lakip ang kababaehan nga pamatan-on sa nagamartsa sa unahan sa pagpakigbato sa wala-untat nga pagsaka sang matrikula kag gasto sa pagtuon, subongman sa pagpakigbato sa pagpaka-papet ni Marcos sa US kag pagganoy sang pungsod sa imperyalistang gyera.

Sa kaumhan, lakip ang kababaenhan sa masang naga-organisa kag nagahulag batuk sa rehimeng Marcos kag sa patakaran sini sang largada nga liberalisasyon nga nagapatay sa palangabuhian sang minilyon ka mangunguma. Kaupod sila sa ululupod nga nagasinggitan para sa matuod nga reporma sa duta, kag gilayon nga mga demanda para panubuon ang arkila sa duta, interes sa pautang sang mga sakon nga usurero kag bangko, kag presyo sang mga kagamitan sa pagpanguma. Sa pila ka libo ka barangay nga gina-kontrol sang militar, maisog nila nga ginabatikos ang pagpang-abuso kag kalakasan sang mga pasistang soldado, ilabi na batuk sa kababaehan kag mga bata.

Lakip ang kababaehan sa unahan nga kubay sang mga bag-o nga pamatan-on nga mga Pulang hangaway sang BHB. Pareho sang nauna nga mga henerasyon sang kababaehan nga mga hangaway, ginpakita nila subong ang wala sang tupong nga kaisog sa pag-atubang sa kaaway, kag wala sang tupong nga pagpalangga kag pag-alagad sa masa nga kaupod nila sa handum para sa hilway kag matawhay nga palaabuton. AB

ANG Bayan

Tuig LVI No. 5 | Marso 7, 2025

Ang Ang Bayan ginabantala sa lenggwahe nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray, Ingles kag Espanyol. Nagabaton ang Ang Bayan sang mga kontribusyon sa porma sang mga artikulo kag balita. Ginabuyok man ang mga bumalasa nga magpaabot sang mga saway kag rekomendasyon sa ikauswag sang aton pahayagan.

Kaundan

Editoryal: Wala nagahupas ang silak sang mga rebolusyonaryong bituon 1
Editoryal: Ihatag ang pinakamalapad nga suporta sa welga sa Nexperia 3
Ang lugar sang kababaenhan yara sa rebolusyon! 4
Mga protesta 5
Sibilyan nga mangunguma, ginpatay sang 82nd IB 5
Kahublagan sang mga Pilipino sa luwas sang pungsod 6
Mga pagtulun-an sang pag-alsang EDSA 7
Sa malip-ot nga pulong 8
Pagpamatuk sa nagataas nga matrikula sa kolehiyo 9
Pagtindog para sa masang Mindoreño 10

Ang Ang Bayan ginabantala duha ka beses kada bulan sang Komite Sentral sang Partido Komunista ng Plipinas

ang.bayan@cpp.ph

EDITORYAL

Ihatag ang pinakamalapad nga suporta sa welga sang mga mamumugon sa Nexperia

Sadtong Marso 5, dululungan nga nag-untat sa pagtrabaho ang masobra 1,300 ka mamumugon sa Nexperia Philippines Inc kag gindeklarar ang welga sa paktorya sini sa Light Industry Science Park 1 sa Cabuyao, Laguna. Katuyuan nila nga ululupod nga isulong ang ila paghimakas para sa umento sa sweldo, pagpabalik sa ginkakas nga mga mamumugon, kag batuk sa pagbungkag sang unyon.

Pila ka tuig nga gina-antus sang mga mamumugon sa Nexperia ang kapitalistang paglapak sa ila interes kag pagbalewala sang ila mga reklamo. Nagapabungol-bungol ang maneydsment sang kumpaniya sa ila mga demanda sa makabuhi nga sweldo, batuk sa pagpangkakas kag kontra sa mga pag-atake sa ila kinamatarung sa pag-unyon. Pabor sa interes sang kapitalista, nagpaguwa sang "assumption of jurisdiction" ang Department of Labor and Employment agud untaton ang ano man nga plano nga welga agud kuno amo ini ang "magpatunga."

Imbes, gintanyagan sang kapitalista ang pang-insulto nga umento nga ₱17 kada adlaw kadungan sang asud-asud nga kakasanay sang ginatos ka mamumugon halin pa 2023. Para magkamal sang nagadako nga nagadako nga ganansya, ginapadoble-kayod ang mga mamumugon sa pagtrabaho. Sadtong 2024, nalab-ot sang kumpaniya ang produksyon nga siyam ka bilyon nga *electronic chips* nga ginagamit sa produksyon sang mga salakyan, kagamitan pang-komunikasyon kag iban pa. Nahimo ini sa pagpwersa sa mga mamumugon nga mag-uyat sang tubtob apat ka makina kada isa, nga plano pa nga pasakaon sa siyam ka makina sa mga maabot nga panahon.

Indi mahimutig ang pangkasaysayan nga importansya sang welga sa Nexperia. Isa ini sa pinakadako nga welga sa nagligad nga pila ka tuig sa isa ka kumpaniya nga ginapanag-iyahan sang dumuluong. Ang welga nga ini direkta nga paghangkat sa patakaran nga "no strike" nga hugot nga ginapatuman sa mga *export processing zone*. Ginpakita sang kakahas sang mga mamumugon sang Nexperia nga buhi ang espirito sang pakig-away sang mga mamumugon nga Pilipino. Ginapahanumdum sini sa tanan nga mamumugon ang importansya sang pag-ugyon kag desisyon nga makig-away para pangapinan ang ila interes kag makasahi nga dignidad.

Naglupok ang welga sang mga mamumugon sa Nexperia sa tunga sang nagalala nga sosyo-ekonomiko nga krisis nga ginaagum sang bug-os nga pungsod. Laragway ini sang malapad nga diskontento sang masang mamumugon kag pumuluyo sa atubang sang pagtimbuok sang presyo sang pagkaon kag mga sandigan nga kinahanglanon kag serbisyo, manubo nga sweldo kag lapnagon nga kawad-on sang trabaho. Minilyon ang gina-agawan sang duta kag sang ila palangabuhian, kag ginalapakan sang mga dumuluong kapitalista, lokal nga dalagko nga negosyo kag agalon mayduta. Ang welga sang mga mamumugon sa Nexperia, kon amo, nagahatag sang tingog indi lang sa mga mamumugon sa Nexperia, kundi sa bug-os nga pumuluyo nga naga-antus sa idalum sang mga patakaran nga paantus kag makidumuluong sang rehimen US-Marcos.

Ginpakita sang mga mamumugon sa Nexperia ang kaisog kag militansya sa paghimakas. Ginpamatud-an nila nga indi sila magduko sa atubang sang pagpang-ipit, pagpanghadlok kag pagpamintas sang kapitalista kag sang reaksyunaryong estado. Tungod dala nila ang pagkamakatarungan kag hustisya, indi sila magpakugmat sa nanari-sari nga pagpang-ipit kag pagpamahog sang kapitalista nga sila kakason ukon kasuhan. Nagakuha sila sang kusog kag kalig-on sang balatyagon sa matag-isa, sa ila ululupod nga pag-atubang sa kapitalista nga sakon.

Nagakadapat lang nga manawagan sa tanan nga mamumugon kag bug-os nga pumuluyo nga magtindog kag suportahan ang welga sang mga mamumugon sa Nexperia. Panahon na ini sang paghiliusa sang mga mamumugon, diin ka man nasulod nga pederasyon ukon linya sang industriya. Dapat ipalab-ot sa mga mamumugon, lakip ang mga yara sa empresa sa mga *export processing zone*, nga ang paghimakas sang mga mamumugon sang Nexperia paghimakas man nila. Ang paghimakas para sa makabuhi nga sweldo, makatawo nga kondisyon sa pagtrabaho kag kinamatarung sa pag-unyon kolektibo nga pakig-away sang tanan nga mga mamumugon nga Pilipino, bisan sang mga mamumugon sa lain-lain nga bahin sang kalibutan.

Dapat nga maghatag man sang suporta sa welga sang mga mamumugon sa Nexperia ang lain-lain nga demokratikong sektor. Dapat dal-on ang ila mga isyu sa pinakadamo nga kampus, komunidad, upisina kag simbahan, agud kuhaon ang malapad nga suporta sang bug-os nga pumuluyo. Tipunon ang pinakamalapad nga suportang materyal kag moral para sa mga mamumugon sang Nexperia. Ang kadalag-an sang ila welga segurado nga magaserbe nga inspirasyon agud pukawon ang mga mamumugon kag lain-lain nga sahi kag sektor nga magtindog kag makigbato sa pagpamigos kag pagpanghimulos.

Samtang nagahatag kita sang pagsaludo sa kaisog sang mga mamumugon sang Nexperia sa militante nga pagsulong sang ila mga demokratikong demanda kag interes, dapat man naton iwagan ang banas sang mas malapad nga paghimakas batuk sa tanan nga dagway sang pagpamigos sa masang anakbalhas kag bug-os nga pumuluyo. Ipakita naton kon paano ang paghimakas sang mga mamumugon sang Nexperia nakaangot sa pangkabug-osan nga rebolusyonaryong paghimakas agud tapuson ang dunot kag mapiguson nga sistema. AB

Koresponsal

Maghimakas para mabuhi!

Tungod sa pakyawan sa plantasyon sang kapehan, nagabinuligay sa pag-ani sang kape ang pamilya nga Lupao. Kinahanglan madasig nga tapuson ni Lydia, sang iya bana kag tatlo nila ka anak ang 7 ka ektarya nga kapehan. Ginaatubang ni Lydia ang pamahog nga makakas siya sa listahan sang 4Ps kon indi niya ibalik sa eskwelahan ang mga anak nga kabulig nila sa palangabuhian.

Ginapa-aplay naman liwat si Tess sa iya kumpaniya nga ginsudlan sang halos duha ka tuig bilang manugtahi. Ini ang gintugon sang manedyer sa iya pagkatapos siya mangayo sang *maternity leave* agud manganak sa masunod nga bulan. Tuman ang kahangawa ni Tess nga madulaan siya sang palangabuhian, ilabi na nga mangin solo siya nga ginikanan.

Nasunugan naman sila Rosario, nanay sang 6-tuig nga bata kag 1-tuig nga lapsag. Ang panan-aw sang mga katapo sang ila imol nga asosasyon, ginhungod ang sunog agud palayason sila sa komunidad. Nagakabuhi lang ang iya pamilya sa tuman ka gamay nga kita sang bana niya nga nagapasada sang pedikab. Nagapasilong sila sa *evacuation center* nga ginabaha kon magbagyo.

Isa ka masahista si Kris, isa ka *transgender*, sa isa ka gamay nga spa. Sa makaubos sang kusog nga trabaho niya, wala sa minimum nga sweldo ang suma total sang komisyon nga ginapasweldo sang iya amo. Sabat niya ang balayran sa SSS kag Philhealth. Wala sang ginahatag nga proteksyon sa iya bisan pila ka beses siya nagakahangawa sa mga kliyente nga nagapangayo sang "espesyal nga serbisyo."

Ini ang lain-lain nga dagway sang kababaenhan nga Pilipino. Indi mahimutig ang grabe nga ginaagwanta nila nga kabudlayan kag sakripisyo. Kayod karabaw nila nga ginabuhi ang ila mga pamilya apang mayoriya sa ila ginakabig nga "indi produktibo." Sobra tunga sa kababaehan wala ginaisip sa "pwersa sang pamugon." May mga laye kag programang pangkababaenhan nga manami pamatian apang hungod nga wala sang ngipon kag wala sang pulos sa atubang sang lapnagon nga pagpanglapak nga ginaantus sang kababaenhan.

Sa bug-os nga kalibutan, naga-antus ang kababaehan sang doble nga pagpamigos sa atubang sang lapnagon nga disempleyo kag manubo nga sweldo. Mas madamo ang mga babaye nga wala sang palangabuhian. Nagabaton sila sang mas manubo nga sweldo kumparar sa mga lalaki nga mamumugon. Mas makahalalit ang igo sa ila sang delubyo sang *climate change* kag mga gyera. Nagalala ang ginaantus nila nga kalakasan sa *human trafficking*, pornograpiya, prostitusyon, pagbaligya sang bata, lakip ang nagaagi sa *social media* kag iban pa.

Ang ginaantus nga pagpamigos sang kababaenhan mas pa nga nagalala sa idalum sang mala-kolonyal kag mala-pyudal nga sistema. Nasandig sa pundamental nga problema sang imperyalismo, pyudalismo kag burukrata kapitalismo, dugang nga ginaatubang sang mga kababaehan nga Pilipino ang lain-lain nga porma sang pyudal kag burges nga patriyarkal nga sistema.

Sa atubang sa nagabalingaso nga krisis sa ekonomiya, pulitika kag kultura, diin dapat ang kababaehan? sa tunga kag unahan sang pagsulong sang rebolusyon matuod nga magbag-o sa ila nga kahimtangan nga ginapigos kag ginahimuslan. Ini ang ginpamatud-an sang pila ka dekada nga praktika sang rebolusyonaryong kahublagan sang kababaenhan sa Pilipinas sa pagpanguna sang Makabayang Kilusan ng Bagong Kababaihan (Makibaka) nga ginaubayan sang Partido Komunista sang Pilipinas. Ginapakita sang Makibaka nga lakip sa kubay sang rebolusyon ang kababaehan, pati na ang mga LGBTQ, kag bisan ang mga bata.

Sa kaumhan, ang mga organo sang gahum pampulitika gintukod nga hugot nga katimbang ang kababaehan paagi sa mga lokal nga sanga sang Makibaka. Indi mapakagamay ang pag-abante sang papel sang kababaehan nga mangunguma sa pulitika, bitbit sini ang mga pang-ekonomiya nga ganansya sang mga alayon, asosasyon sang ulumhan kag mga kooperatiba. Bisan sa aspetong kultural ginapalapnag sini ang demokratisasyon sa sulod sang pamilya, makamasa nga pagpamulong kag pagpahulag sa mga bata para sa alternatibo nga kultura kag edukasyon.

Sa kasyudaran, ginasulong sang Makibaka ang pag-giit sa mga demokratikong demanda, kaayuhan kag kinamatarung sang kababaehan, bata kag LGBTQ sa kahublagan masa. Pursigido nga ginabuyagyag kag ginapakigbatuan ang pagkadunot, pagka-inutil kag pasismo sang nagahari nga sistema tungod sa mapagsik nga pag-amot sang kahublagan kababaenhan sa mga paktorya, eskwelahan, komunidad, opisina, simbahan kag kon diin pa nga lugar kon diin yara ang kababaenhan. Ginaamot nila ang ila tingog sa singgit sang pumuluyo para sa pungsodnon nga kahilwayan halin sa dumuluong nga paghari kag pagpmigos.

Luyag sang imperyalismong US nga punggan ang pagpakigbahin sang kababaehan sa rebolusyon kag sapawan ang espirito nga makig-away sang kahublagan kababaenhan. Gamit ang USAID, World Bank, Asian Development Bank, United Nations kag iban pa nga instrumento, ginaluto kag ginaduso ang mga programa nga nagagamit sang mga mahumot nga tinaga nga "inclusion," "safe spaces," kag "peace

Sundan sa pahina 5

***Walk-out* sa UP Baguio.** Ginabana-bana nga kapin sa 1,200 ka mga estudyante, manunudlo kag empleyado sang University of the Philippines (UP)-Baguio ang nagpakigbahin sa ginhiwat nga *walk-out* sadtong Pebrero 26 para sa pagpasaka sang pondo sa edukasyon, *transparency* sa badyet, kag salabton sang administrasyon. Pinakadako ang demonstrasyon nga ini sa nakaligad nga pila ka tuig sa UP Baguio. Sa pagpanguna sang Alliance of Concerned Students (ACS), ginbatikos nila ang sayup nga paggamit sa pondo sang unibersidad nga nabuyagyag sadtong Disyembre 2024 sa Commission on Audit 2023 Annual Audit Report.

Saut-protesta sang kababaehan. Kapin sa 1,000 ka kababaehan nga mamumugon sang Southern Tagalog ang nagtipon sa Laguna agud ilunsar ang saot-protesta nga bahin sang kahublagan One Billion Rising sadtong Marso 2. Ginpangunahan sang Women Workers United ang aktibidad nga nagapanawagan para sa pagtapos sang kalakasan sa lugar sang trabahuan, pagpasaka sang sweldo sa makabuhi nga lebel, regular kag desente nga trabaho, akses sa pangpubliko nga serbisyo kag kinamatarung sang mga mamumugon nga mag-unyon.

30 ka tuig sang Pilippine Mining Act. Nagprotesta sa tiilan sang Mendiola sa Manila ang mga grupo nga maki-kapalibutan sa idalum sang Kalikasan PNE kag iban pa nga mga progresibo nga grupo agud ipanawagan ang pagbasura sang Philippine Mining Act of 1995 sa ika-30 ka tuig sini sadtong Marso 3. Dala sang mga nagprotesta ang isa ka mapa sang Pilipinas nga nagapakita kon diin ang pinakadalagko nga minahan sa pungsod kag ang mga dinastiya sa pulitika nga nagapanag-iya sang mga ini.

Aton ang 15-kilometro. Naghugpong ang masobra sa 100 ka mangingisda, akademiko, mga estudyante kag tawong simbahan sang Iloilo sa pagtukod sang alyansa Aton ang Kinse Kilometro sadtong Marso 3 agud pangapinan ang kinamatarung sang magagmay nga mangingisda sa 15-kilometro nga *municipal water*. Nagtambong kag nakigbahin sa pagtipon ang mga katapo sang Pamalakaya halin sa Panay.

Sibilyan nga mangunguma, ginpatay sang 82nd IB sa Capiz sa peke nga engkwentro

GINPATAY SA PAGLUTHANG sang mga tropa sang 82nd IB sa Barangay Minan, Tapaz, Capiz sadtong Pebrero 26 ang mangunguma nga si Peter Agudes, kilala man bilang "Tito." Duha pa niya ka mga kaupod ang napilasan. Ginpaguwa sang Armed Forces of the Philippines (AFP) nga napatay si Agudes sa armado nga engkwentro sa tunga sang mga soldado kag sang Bagong Hukbong Bayan (BHB).

Hugot nga ginpanginwala ni Perla Agudes, asawa sang biktima, nga mga Pulang hangaway ang tatlo. Hustisya kag patas nga imbestigasyon ang panawagan sang pamilya. Nagapuyo ang pamilya Agudes sa Sityo Taroytoy, Barangay Manica, Libacao, Aklan. Nailo ni Peter ang iya tatlo ka bata nga edad 10,13 kag 15 anyos.

Masaker. Wala sang kaluoy nga ginmasaker sang mga soldado sang 26th IB ang magpamilya nga Toto Gomansil, Toni Gomansil kag ang ila anak nga si Celine Gomansil sa Dayuman River, Barangay San Vicente, Esperanza, Agusan Del Sur sadtong Disyembre 15, 2024. Pila ka bulan pagkatapos ang makasiligni nga krimen wala pa gihapon sang hustisya kag napasabat sa masaker.

Antes ang krimen, nagpahibalo pa ang pamilya Gomansil sa mga soldado nga nakadeploy sa malapit sa detatsment para magtrabaho sa ila ulumhan. Sa pihak sang ila "pagpahibalo," ginsundan sila sang mga soldado kag gingapos ang magtiayon nga Toto kag Toni. Ginpaidalum sila sa grabe nga interogasyon antes ginpanglabo kag ginpatay. Si Celine gintiro naman sang mga soldado sang magdalagan. Ginpasibangdan sila nga nagapakig-angot sa BHB kag rebolusyonaryong kahublagan sa probinsya.

Terorismo sa kahawaan. Troma kag kahadlok ang gindulot sang istraping sang mga helikopter sang militar sa barangay sang La Paz, Agusan del Sur kag Cabanglasan, Bukidnon sadtong Marso 4. Sa pagrason nga suporta ini sa pag-atake sang AFP batuk sa hukbo sang banwa, patarasak nga nagpaniro ang mga helikopter nga nakaapekto sa mga sibilyan. Nagpadala man ang mga soldado sang FA50 fighter jets nga may karga nga 250-lb ukon 500-lb nga mga bomba nga gamiton tani apang napaatras sang nadula ang isa sa tatlo ka *jet fighter*.

Halin sa pahina 4

zones para sa mga bata." Katuyuan sang mga "adbokasiya" nga ini nga labugayon ang hambalanon sang pungsodnon nga pagpamigos kag makasahi nga paghimulos bilang ugat sang ginaantus nga pagpamigos sa mga kababaenhan, ipalayo sila sa rebolusyonaryo nga banas sang pagbag-o kag dal-on sila sa banas sang repormismo, ligalismo kag NGOismo.

Sa atubang sini, dapat mas nga ipakita sa malapad nga masa sang kababaenhan nga ang ila kahilwayan halin sa lain-lain nga dagway sang pagpamigos maangkon lang sa patag sang armadong paghimakas. Sa nagligad nga pila ka dekada, gin-usoy sang kababaenhan nga Pilipino ang banas sang armadong rebolusyon, kag nag-amot sang kaalam kag kabuhi bilang mga Pulang hangaway kag kumander sang Bagong Hukbong Bayan kag mga lider kag kadre sang Partido.

Kasubong nila Lydia, Tess, Rosario kag Kris, nagahulat ang malapad nga kubay sang kababaenhan nga angkunon ang ila lugar sa rebolusyon. Labi nga kritikal subong sa kababaenhan, ilabi na sang kababaenhan nga anakbalhas, magpursige sa magpamuklat, mag-orgnaisa kag maghimakas. Kinahanglan hugot nga uyatan ang mga prinsipyo sang rebolusyonaryong kahublagan sang kababaenhan kag iwagayway ang bandera sang pungsodnon-demokratiko nga kahublagan. AB

Pagpabaskog sa kahublagan sang mga kasimanwa nga Pilipino sa luwas sang pungsod

Nagtipon sang san-o lang ang puluan ka mga myembro sang Compatriots agud hiwaton ang makasaysayan nga kumperensya sang kahublagan migranteng Pilipino. Ginatiglawas sang rebolusyonaryong organisasyon nga Compatriots ang ispesyal nga sektor sang mga migranteng Pilipino sa National Democratic Front of the Philippines.

Sa balayon sang kahublagan panadlong, ginpabakud sang Compatriots ang katungdanan sini nga organisahon kag pahulagon ang mga kasimanwa nga Pilipino para sa pungsodnon-demokratikong rebolusyon, diin man sila sa kalibutan. Nag-abot sa 15 milyones ang migranteng Pilipino, lakip ang minilyon ka temporaryo nga mamumugon sa manubo nga klase sang trabaho. Kada adlaw halin 2023, nag-abot sa halos 10,000 ka Pilipino ang adlaw-adlaw nga nagaguwa sa pungsod tungod sa kakulang sang lokal nga trabaho, kawad-on ukon indi bastante nga kita kag tuman ka nubo nga sweldo, pagpang-agaw sang duta kag palangabuhian. Paagi sa patakaran sa pag-eksport sang kusog pangabudlay, ginsakripisyo sila sang reaksyunaryong estado agud mapahagan-hagan ang krisis sa empleyo sang pungsod. Ginahuthutan sila sang milyones sa dagway sang mga sukot sa sandigan nga serbisyo nga indi naman nila matamasa.

Sa mga dumuluong nga pungsod, ginaagwanta nila ang pagpang-abuso, paglapas sa ila mga kinamatarung sa pamugon, rasismo ukon diskriminasyon sa lahi, kalakasan kag tuman ka taas nga gasto sa migrasyon. Wala sila sang mga proteksyon, ilabi na ang kababaehan nga mamumugon nga yara sa mga trabaho nga pinaka-bulnerable sa abuso kag krimen.

Ginatun-an sang Compatriots ang pagsuma sa sobra apat na ka dekada nga rebolusyonaryo nga hilikuton sa kubay sang mga migrante kag magkuha sang mga pagtulun-an sa manggaranon nga inagihan halin sa mga ini. Ginbalik tunan sini ang mga leksyon sang una kag ikaduha nga dungganon nga kahublagan panadlong agud ilugar ang panawagan sang subong nga kahublagan panadlong batuk sa suhetibismo, konserbatismo, ultrademokrasya kag burukratismo.

Gintun-an man sa kumperensya ang sosyal kag makasahi nga imbestigasyon (SICA ukon social investigation and class analysis) nga gin-andam sang mga komite sini sa lain-lain nga pungsod kag kontinente. Gamit ang mga ini, nasabat kag naathag sang Compatriots ang hinanali nga pamangkot bahin sa sektor kag natalana ang mga patakaran sa pagpalapad kag pag-organisa.

Agud isulong ang interes sang mga Pilipino nga migarante, ginhatagan sang tum-ok sang Compatriots ang kinahanglanon nga tukuron ang mga organisasyon sa ila kubay agud isulong ang ila mga demokratikong kinamatarung, lakip ang kinamatarung sa trabaho kag mga proteksyon sosyal sa mga pungsod nga ginatrabahuan. Ginsegurado man sini ang pag-organisa sang sekreto nga mga organisasyon masa nga magserbe nga kabulig sang Partido sa pagpamuno sa kahublagan migrante, pagpabaskog sang kahublagan sang migranteng mamumugon Pilipino kag malapad nga multisektoral nga patriyotikong kahublagan masa sang mga Pilipino sa lain-lain nga pungsod. Gintan-aw sang Compatriots nga sa pagbaskog sang mga kahublagan nga ini, magadako pa ang maamot sini sa kontra-imperyalista nga pakig-updanay, subongman sa pagsulong sang internasyunal nga proletaryadong rebolusyon.

Hugot nga nakaangot sa kahimtangan sang mga migrante ang hambalanon nga ginaatubang sang pumuluyo sa Pilipinas, pareho sang barat nga sweldo sang mga mamumugon kag kawad-on sang duta, pagkagaruk sang mga burukrata kapitalista nga nagahari sa estado kag pagpangibabaw sang imperyalismong US sa sosyedad Pilipino. Kon papilion, mas gustohon nila nga magpabilin sa pungsod kaupod ang ila mga pinalangga sa kabuhi. Samtang yara sa luwas sang pungsod, ginahandum nila nga makapauli sa ila pungsod.

Bilang mga Pilipino, ginakilala ang mga migrante bilang bahin sang pungsodnon nga kahublagan pangkahilwayan. Ang solusyon sa ila migrasyon amo ang pagsulong sang pungsodnon demokratikong rebolusyon. Hangkat sa Compatriots ang pagpabaskog sang kahublagan batuk sa mapanghimulos kag mapamigos nga papet sang reaksyunaryong estado sa Pilipinas kag pagpalapad sang suporta sa pangmalawigon nga inaway banwa sa tunga sang nagasingki nga pasismo sa kalibutan.

Ginatan-aw sang Partido kag sang pumuluyong Pilipino ang madamuan nga pagpauli sang mga migrante sa Pilipinas agud magpakigbahin sa rebolusyonaryong kahublagan sa Pilipinas, ilabi na sa patag sang armadong paghimakas, agud pandayon ang sosyedad nga matuod nga hilway, demokratiko kag bugana. AB

Uyatan ang mga leksyon sa pag-alsang EDSA

Sa okasyon sang ika-39 nga anibersaryo sang pag-alsang EDSA nagapahandumdum ang National Democratic Front of the Philippines sa mga malahalon nga leksyon sini kag sa kakinahanglanon nga luboson ang mga naagum sini paagi sa pagsulong sang pungsodnon-demokratikong rebolusyon.

Ginkilala ni Elias Dipasupil, heneral nga sekretaryo sang NDFP, ang pinasahi nga papel sang pag-alsang EDSA sa kasaysayan sang pumuluyong Pilipino. Ginbug-os sini ang paghiliusa sang lain-lain nga grupo, halin sa sinsero tubtob sa may kaugalingon nga adyenda, agud pukanon ang isa ka diktador. Ang kasangkad kag pagkatuhay-tuhay sang mga pwersa ang naghatag diri sang kalaparon kag kusog, apang ini man ang kabangdanan kon nga-a nangin bulnerable ang nalab-utan sang pag-alsa sa distorsyon kag kooptasyon.

Pagkatapos sang halos apat ka dekada, nagpabilin nga lubong sa kapigaduhon ang pungsod, ginaharian sang mga burukrata kapitalista kag ila imperyalismong amo. Nakabalik na sa Malacañang ang pamilya Marcos kag nagpamayagpag sa gahum. Sining nagligad nga duha ka tuig lang, siyam ka kaso kaangot sa kinawat nila nga manggad ang napabasura sa Sandiganbayan. Nadugangan man ang ila nahukagom nga pondo sang pumuluyo sa dagway sang *intelligence and confidential funds*, *unprogrammed funds*, Maharlika Investment Fund kag madamo pa nga kasubong nga alagyan sang korapsyon.

Apang, nagapabilin nga malahalon ang pag-alsang EDSA kag mga leksyon sini sa pagpakig-away sa tiraniya. Malahalon nga pahanumdum ang pag-alsa sa kinahanglanon sang mapagsik kag maukod nga pagpamuklat kag pag-organisa. Wala napalayas ang diktador sa tatlo ka adlaw lang sadtong 1986. Sa 14 ka tuig antes sini, ginpundar sa kasyudaran ang mga likom nga organisasyon tubtob masarangan na sang pumuluyo nga maglunsar sang nagadako nga hayag nga hublag agud wasakon ang teroristang kakugmat. Sa kaumhan, ginlunsar sang Bagong Hukbong Bayan ang armado nga pakig-away agud pakig-awayan ang masingki nga militarisasyon, kabulig ang mga paghimakas mangunguma agud isulong ang ila ginademanda nga matuod nga reporma sa duta.

Labaw sa tanan, malahalon nga leksyon ang kakinahanglanon nga lubuson ang inagihan sang pag-alsang EDSA batuk sa tiraniya tubtob malab-ot ang rebolusyonaryong pagbag-o kag pagtukod sang isa ka matuod nga demokratikong gobyerno sang banwa nga ginahandum sang pumuluyo.

Pagpangabuhi sang espirito sang EDSA

Sadtong Pebrero 25, sa mismo anibersaryo sang pag-alsang EDSA, nagtipon ang 10,000 sa tiilan sang Our Lady of EDSA shrine sa Mandaluyong City sa Metro Manila. Naghugpong sa pagtipon nga ini ang pwersa sang Tama Na Alliance, Bagong Alyansang Makabayan, One Taft Alliance, Duterte Panagutin Network, estudyante, mamumugon, tawong simbahan kag madamo pa nga iban.

Naghugpong sila agud hugot nga ipalab-ot sa rehimen Marcos ang ila panawagan batuk sa korapsyon kag pagpinagusto. Subongman, ginpanawagan nila ang gilayon nga pagkakas kay Sara Duterte, ang bise-presidente ni Ferdinand Marcos Jr.

May amo man nga kasubong nga mga protesta sa syudad sang Baguio, Tuguegarao, Naga, Bacolod, Iloilo, Roxas, Capiz, Cebu kag Davao nga gintambungan sang mga myembro sang lokal nga organisasyon sa idalum sang Bayan kag progresibong partido pareho sang Bayan Muna kag Kabataan Partylist.

Masobra sa 70 ka eskwelahan ang nagdeklarar nga wala sang klase agud hatagan sang higayon ang mga estudyante, manunudlo kag mga akademiko nga magpakigbahin sa lain-lain nga aktibidad sa paghanduraw sang pag-alsa.

Sa Metro Manila, ginatos ka estudyante ang nag-*walk-out* sa ila mga klase, lakip ang mga estudyante sang Polytechnic University of the Philippines.

Nag-*walk-out* man ang mga estudyante sang UP-Los Baños kag Cavite State University, samtang may pagtililipon sa sulod sang Southern Luzon State University sa Lucban, Quezon kag Bulacan State University. Sa Visayas, may amo man nga *walk-out* sa UP-Tacloban kag hublag sa University of Eastern Philippines sa Catarman, Samar.

Sa Mindanao, may pagtililipon sa sulod sang kampus sang Ateneo de Davao University, Ateneo de Zamboanga University kag Xavier University sa Cagayan de Oro City. AB

SA MALIP-OT NGA PULONG

60 *mining permit*

nga may kalaparon nga 188,199.45 ektarya nga kadutaan sa Northern Luzon ang ginhatag sang estado sa lain-lain nga kumpaniya sang mina halin sang nahimo nga layi ang makahalalit nga **Philippine Mining Act of 1995**.

₱29/araw

ang sensilyo nga dugang-sweldo nga gin-aprubahan sang *wage board* sang Davao Region sadtong Pebrero 17, nga nagpasaka sa minimum nga sweldo padulong sa ₱505-510/adlaw, wala pa sa katunga sa ₱1,190 nga makabuhi nga sweldo sa rehiyon sadtong Enero.

₱4/kilo

ang presyo sang baklanay sang **kamatis** sa **Nueva Ecija** sadtong Pebrero nga nagpierde sa mga mangunguma kag mas nga naglubong sa ila sa utang.

16%

lang sang kabug-osan nga balor nga nasuyop halin sa pagmina ang nagakadto sa estado sa dagway sang buwis kag *shares*.

₱4.42 B

ang ginbubo nga kapital halin sa **Maharlika Investment Fund** sa Makilala Mining Company, isa ka kumpaniya nga may mapangwasak nga operasyon sa Kalinga.

25

sa 755 nga **detenidong pulitikal** mga unyonista kag organisador sang mga mamumugon. Ginpasakaan sila sang himo-himo nga mga kaso kag ginpriso tungod sa ila pagpangapin sa mga kinamatarung sa pamugon.

Ginkuhaan: Free Our Unionist Network

100,000

nagrali sa South Korea sadtong Marso 1 agud igiit ang *impeachment* sa presidente sang pungsod nga si Yoon Seuk Yul kag para sa reunipikasyon sang duha ka Korea (North kag South). Ang Marso 1 paghanduraw sa makibanwahanon nga kahublagan sang pumuluyong Koreano sa okupasyon sang Japan.

50%-60%

sang **diskwento sa pamasahe** sang mga estudyante, senior citizen kag mga may deperensya sa lawas ang ginapaabaga sa mga drayber sang Grab kag iban pa nga pareho nga kumpaniya sa transportasyon. Dako nga buhin ini sa gamay nga kita sang mga drayber.

Ginkuhaan: Malayang TNVS Movement

Kolektibo nga pagpamatuk sa nagataas nga matrikula sa kolehiyo

Naghiliusa nga nagtindog ang madamo nga konseho sang mga estudyante, mga publikasyon kag organisasyon halin sa lain-lain nga pribado nga kolehiyo kag unibersidad batuk sa plano nga pagpasaka sang sukot sa matrikula kag iban pa nga mga balayran (Tuition and Other Fees Increase o TOFI) para sa tuig 2025-2026. Sa ulihi nga report sang National Union of Students of the Philippines (NUSP), naglab-ot na sa 2% tubtob 10% ang tantos sang ginaproponer nga pagpasaka sa sukot sang mga unibersidad para sa masunod nga akademikong tuig.

Tuig-tuig kada Pebrero, nagabaton ang Commission on Higher Education (CHEd) sang mga petisyon para sa ginaproponer nga TOFI. Ang "kinamatarung" nga ini para sa pagpasaka sang sukot sandig sa CHEd Memorandum Order No. 03 Series of 2012. Kabahin sini ang pagpatigayon sang "konsultasyon" sa mga estudyante agud mapaathag ang katuyuan sang TOFI.

Apang, peke ang mga konsultasyon nga ini, santo sa inagihan sang mga konseho kag estudyante. Sa kaidadalman, ginagamit ang mga ini agud ibulyada ang TOFI. Sa iban pa nga mga higayon, lubos nga ginabalewala sang administrasyon bisan ang gintalana nga proseso nga ini sang CHEd.

Masami nga ginarason sa pagpasaka sang matrikula ang pagsaka sang presyo sang mga balaklon, pagpasaka sang sweldo sang manunudlo kag iban pa nga empleyado kag pagpauswag sang mga pasilidad kag serbisyo. Suno sa NUSP, gasgas na nga rason ini tungod maathag nga ang pagpasaka sang matrikula kag iban pa nga sukot para lang sa pagpadako sang kita. Sa nagligad, wala naman sang nagbag-o sa mga pasilidad, kahimtangan sang mga manunudlo kag empleyado sa mga unibersidad.

Makatarunganon nga pagpamatuk

Yara sa abereyds nga ₱130,000 ang kinahanglanon kada tuig agud makapaeskwela sang isa ka estudyante sa kolehiyo. Indi bastante bisan pa ibubo pa diri ang bug-os nga ginakita sa bug-os nga tuig (₱120,000) sang kinaadan nga mamumugon nga nagasweldo sang minimum. May mga pagtantya nga nagalab-ot sa ₱2 milyon ang kinahanglan nga gastuhon para makatapos sa isa ka 4-tuig nga kurso sa kolehiyo sa mayor nga mga unibersidad sang pungsod.

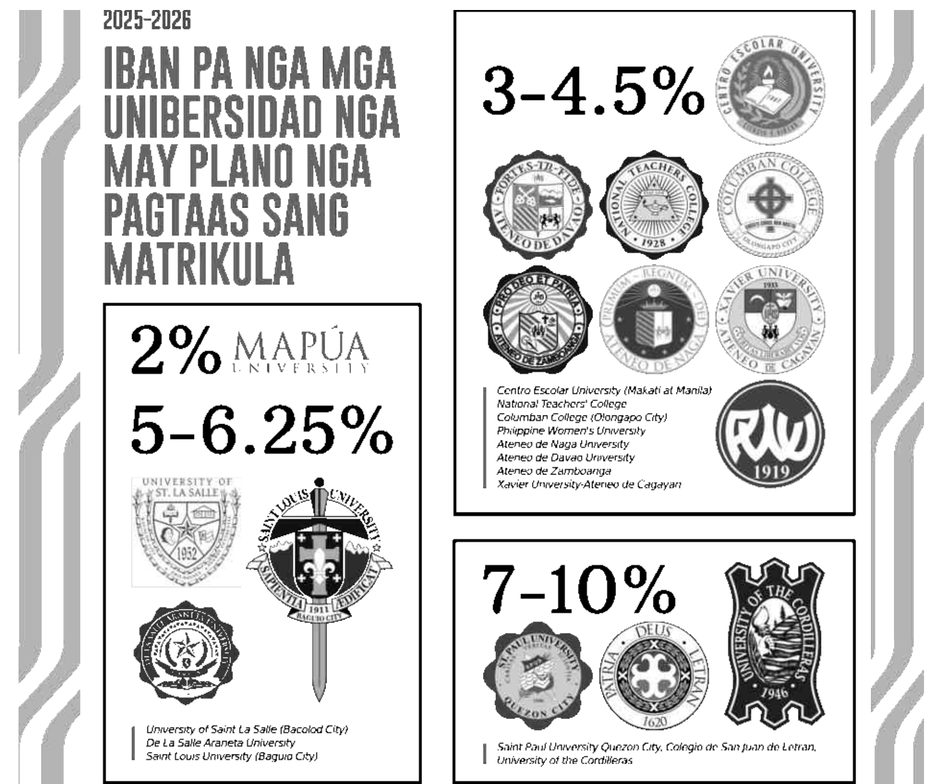
Sa atubang sang labi pa nga pagsaka sang presyo sang mga sandigan nga balaklon, makatarunganon nga pakigbatuan sang mga estudyante ang dugang nga matrikula. Sa nagligad nga mga binulan, naglunsar sila sang mga porum, pulong, rali kag iban pa nga tipo sang aktibidad agud ipahayag ang pagpamatuk diri.

May amo man nga mga hublag sa University of the East (5% TOFI), De La Salle University (3%), University of Santo Tomas, Ateneo de Manila University (6%), Adamson University (5%) kag iban pa nga mga unibersidad sa Metro Manila.

Sa Saint Louis University sa Baguio City nga una nga ginproponer ang 9% nga pagpasaka, naduso sang paghulag sang mga estudyante nga panubuon ini sa 6.25%. "Isa ka kadalag-an ang pagpanubo sa TOFI, apang ang 6.25% nagapabilin nga paantus sa linibo ka bag-o nga [estudyante]. Ipadayon naton ang away," suno sa grupo nga Walang Iwanan Louisian Network.

Sa Holy Angel University sa Pampanga, nagahana ang 3.5% nga pagsaka. Sa sarbey sang pamantalaan nga The Angelite, tatlo sa kada apat ka estudyante ang wala nagapasugot sa ano man nga TOFI para sa masunod nga tuig, kag sobra sa 60 porsyento ang may posibilidad nga mag-untat sa pagtuon tungod sa TOFI. Ikatatlo nga dugang nga sukot na ini sa sulod sang tatlo ka tuig.

Padayon pa ang konsultasyon sang NUSP sa mga konseho sang mga estudyante sang mga unibersidad nga may nagahana nga pagpasaka sang matrikula. Ginapabaskog nila ang paghiliusa sang mga konseho kag estudyante sa bug-os nga pungsod agud labi pa nga patingkaron ang pakigbato kontra sa pagsaka sang matrikula kag iban pa nga mga balayran. Ginapasabat nila ang CHEd kag rehimen Marcos sa pagpabor sini sa pribado nga negosyo nga mas pa nga nagakita sa kahalitan sang mga pamatan-on nga Pilipino kag ila edukasyon. AB

Fact-finding mission sa Mindoro

Pagtindog para sa masang Mindoreño

Maisog nga ginbunggo sang lain-lain nga mga grupo, lakip ang Karapatan-Southern Tagalog, ang hayagan nga pagpang-ipit kag kalakasan sang militar sang 203rd IBde agud mapatigayon ang isa ka *fact-finding mission* (FFM) sa isla sang Mindoro sadtong Pebrero 23 tubtob Marso 1.

Katuyuan sang tim nga hibaluon ang kahimtangan sang masang Mangyan kag mangunguma nga ginaatake sang militarisasyon kag teroristang paghari sang militar. Indi magnubo sa 10 ka batalyon pangkombat sang militar ang nakapakat sa Mindoro para sa kampanyang "kontra-insurhensya." Sa ila nga imbestigasyon, nalista nila ang nanarisari nga mga paglapas sang militar sa internasyunal nga makatawo nga laye, nga nagahatag proteksyon sa mga sibilyan sa mga lugar kon diin may armadong konplikto.

Partikular nga ginkadto sang tim ang banwa sang Pola, Bulalacao kag Mansalay sa Oriental Mindoro kon diin nareport ang serye sang mga paglapas sa tawhanon nga kinamatarung sunod sang mga engkwentro sang 203rd IBde sa Bagong Hukbong Bayan (BHB)-Mindoro sadtong Pebrero. Pagkaabot pa lang sang tim sa isla, napatuman na ang indi deklarado nga laye militar sa barangay.

Sa Pola, ginapunggan kag wala ginpasugtan ang tim nga makasulod sa tatlo ka ginpanggamo nga mga barangay. Ginpaguwa sang mga opisyal nga yara sa maayo nga kahimtangan ang komunidad. Apang sa pagpanalawsaw sa mga residente, nahibaluan sang tim ang kahangawa nga gindulot sa mga residente sa ginpatigayon nga istraping halin sa kahawaan sang militar pagkatapos ang 3-oras nga bayluhanay sang lupok. Tungod sini, naduso sila nga magbakwit. Isa ka iloy kag iya 3-bulan nga lapsag ang grabe nga natroma.

Pagkatapos sang insidente, ginpulong sang militar ang mga upisyal sang barangay agud ipatuman ang *lockdown* sa mga komunidad. Nagpatuman sila sang *curfew* kag pagrekisa, kag ginpahog nga kasuhan ang sin-o man nga indi magsunod sa mando.

Ginhimo nga baraks sang mga soldado ang eskwelahan sa komunidad kag nagtukod sang mga tsekpoynt. May mga manuglubi nga iligal nga gin-aresto kag gin-akusaran nga mga Pulang hangaway. Napugos ang mga soldado nga hilwayon sila pagkatapos nga mapamatud-an nga mga residente sila sa lugar. Dako ang napierde sa mga manug-kopras tungod gindumilian ukon nahadlok sila nga magtrabaho. Mataas pa tani ang baklanay sang kopras. Bisan ang mga *resort* gindumilian nga magbaton sang mga turista. Samtang, isa ka semana na nga wala sang klase ang mga eskwelahan sa duha ka barangay.

Reklamo sang mga residente, sa pila ka adlaw nga pagpang-ipit sang mga soldado wala man lang sila sang nabaton nga ano man nga kumpensasyon ukon bulig halin sa estado.

Pareho man nga sitwasyon ang nahibaluan sang tim sa duha ka barangay sa Bulalacao. Kadungan sa pagpanalawsaw sa mga residente, nagpanagtag sila sang mga polyeto nga nagaunod sang kahimtangan sang tawhanon nga kinamatarung sa isla sang Mindoro.

Naglunsar ang tim sang Basic Human Rights Orientation sa mga tumandok nga Mangyan-Hanunuo agud ipahibalo ang ila mga sandigan nga kinamatarung kag maprotektahan ang ila kaugalingon sa panahon sang pagpanggamo sang militar.

Sa Mansalay, naestorya sang tim ang mga residente sa isa ka apektado nga barangay. Antes maghalin sa isla, nagpatigayon ang tim sang *candle lighting* kag paghalad sang pangamuyo sa isa ka simbahan sa Calapan.

Sa kasagsagan sang FFM, ginharas kag ginsakit sang duha ka tinawo paniktik sang militar ang tatlo ka upod sang tim samtang nagapahuway. Ginbutong sa butkon ang isa samtang ginhanaan naman ang duha kag gintilawan pa nga batuhon ang tim sang duha ka ahente. Sa bug-os nga panahon, wala sang puas ang pagpaniktik sa ila sang mga tinawo sang militar.

Sa atubang sang mga pagtilaw nga ini, madinalag-on nga nagareport sang FFM sa publiko ang resulta sang ila imbestigasyon sadtong Marso 5 sa Quezon City. Pasalig sang tim, mabalik sila sa isla sang Mindoro sa masunod pa nga mga higayon agud padayon nga pangapinaan ang kinamatarung sang masang Mindoreño.

Sa adlaw mismo sang ila paghalin sadtong Marso 1, nareport ang panibag-o nga serye sang *aerial strafing* kag pagpangbomba sang 203rd IBde sa Mansalay, Oriental Mindoro. Sa report sang mga residente, duha ka beses nga nagpaulan sang bala ang duha ka helikopter nga Blackhawk sa tatlo ka magkatambi nga sityo sa Barangay Panaytayan. Nagdulot ini sang panibag-o nga kahangawa sa mga sibilyan. Ginpanginwala sang lokal nga yunit sang Bagong Hukbong Bayan nga may naigo nga yunit sa lugar nga ginpaulanan sang bala. AB

